

ČESKOSLOVENSKÉ ŽENY V PROTINACISTICKÉM ODBOJI ZA 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

Výsada žen neúčastnit se boje byla ve společnosti hluboce zakořeněna již od středověku. Nahlíželo se na ně totiž jako na dárkyně nového života. K přeměně takového nazírání docházelo se sílením ženského emancipačního hnutí v první polovině 20. století. Politické vedení nově vzniklého Československa emancipační snahy široce podporovalo, o čemž svědčí zakotvení politické, sociální a kulturní rovnosti mužů a žen v nové ústavě z roku 1920. Mezi přední představitelky prosazující emancipaci žen patřila novinářka a politička Františka Plamínková nebo dcera prvního prezidenta Alice Masaryková.

generál
Ludvík KREJČÍ

Spojení „žena“ a „armáda“ však bylo pro většinu politiků a čelních představitelů československé branné moci něčím zcela cizím, což vycházelo ještě z vojenské tradice bývalého Rakouska-Uherska. Pohled na toto téma jasně vyjádřil například generál Ludvík Krejčí v roce 1938:

„Československá armáda nepočítá na rozdíl od některých cizích armád s přímou účastí žen v boji.“

Ženská národní rada, která představovala vrcholnou organizaci ženského hnutí, vybízela ženy alespoň k zapojení do činnosti Československého červeného kříže nebo Civilní protiletectvé ochrany, zvláště pak v roce 1938, kdy docházelo k přímému ohrožení existence státu.

Nakresli symbol Mezinárodního Červeného kříže.

Jediným vojenským vystoupením žen před 2. světovou válkou byla dobrovolná účast ve španělské občanské válce mezi léty 1936 až 1939 v rámci mezinárodních brigád.

Jméno kterého významného politika se objevilo v názvu jednotky, v jejímž rámci bojovaly i československé ženy?

Dne 15. března 1939, po necelých šesti měsících od uzavření mnichovské dohody a odstoupení pohraničních oblastí třetí říši, došlo k nacistické okupaci zbytku českých zemí. Tato událost představovala pro mnohé obyvatele nově vyhlášeného Protektorátu Čechy a Morava impuls k boji proti okupantům. Ještě před samotným vypuknutím 2. světové války se začaly na území protektorátu i v zahraničí utvářet skupiny odhodlané proti okupantům bojovat.

Mezi tyto osoby patřilo i několik stovek žen. Škála činností členek domácích odbojových skupin a organizací byla rozsáhlá. Ty samozřejmě vyvolaly reakci okupačních úřadů a bezpečnostních složek a mnoho žen bylo uvězněno a nemálo z nich i popraveno.

Prohlédni si obrázek a napiš, kde byl nakreslen a co je na něm vyobrazeno.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

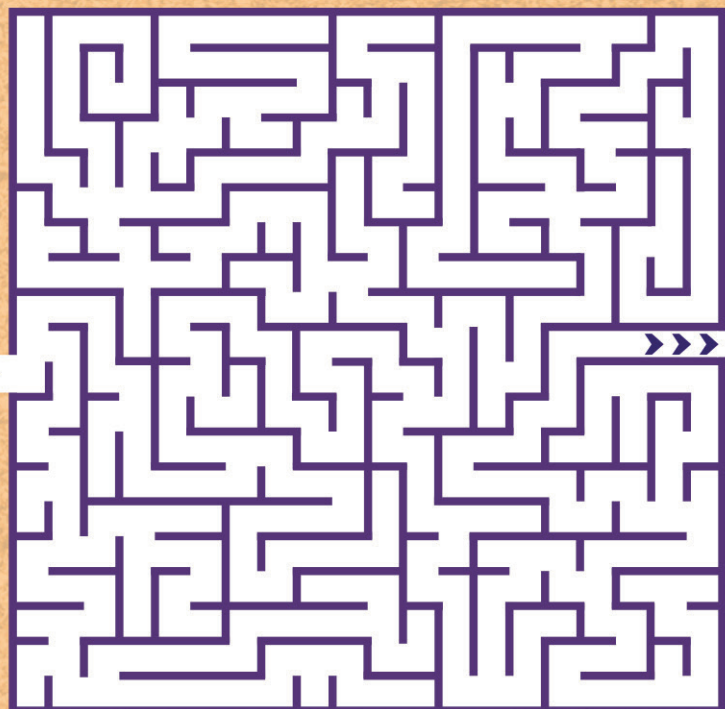

Cesty žen do zahraničí vedly různými směry a často kopírovaly ty, kterými odcházeli muži. První ženy ucházející se o vstup do vznikajících zahraničních jednotek lze sledovat ještě před vypuknutím 2. světové války. Snaha podílet se na boji byla u žen patrná již od samotného začátku.

Absolvuj složitou cestu z Protektorátu Čechy a Morava do Palestiny.

Protektorát Čechy a Morava >>>

>>> Palestina

Vstup žen do zahraničních jednotek nebyl zpočátku zdaleka tak jednoduchý. Přístup československé exilové vlády ke službě žen, natož pak jejich přímé účasti v bojích, se držel stejných regulí jako v období meziválečného. Ženy tak hojně vstupovaly do řad Československého Červeného kříže, kde absolvovaly různé odborné kurzy, nebo se sdružovaly v krajských spolcích.

Army Form E 511.P. **314**

ORIGINAL } The Enrolling Officer will
DUPLICATE } strike out the word "Original" on the Duplicate, and
the word "Duplicate" on the Original.

**FORM OF ENROLMENT IN THE
AUXILIARY TERRITORIAL SERVICE.**

No. Christian Names

Name Surname First in the BLOCK CAPITALS.

QUESTIONS TO BE PUT ON ENROLMENT.

1. What is your name? 1.

2. What is your age? 2.

3. What is your permanent postal address? ... 3.

You are hereby warned that if, after enrolment, it is found that you have wilfully given a false answer to any of the following questions, the Army Council, or any person duly authorized by them, retain the right to terminate your service in the Auxiliary Territorial Service.

4. (a) Are you a British subject? 4. (a)

(b) Nationality of parents at birth? (b) Father Mother

Na počátku roku 1941 se ale přístup exilových politiků k vstupu žen do armády změnil a bylo jim umožněno sloužit v britských vojenských a leteckých pomocných sborech.

Vyplň přihlášku do britských vojenských pomocných sborů.

Centra, kde ženy vstupovaly do československých a spojeneckých jednotek, se formovala nejprve ve Velké Británii, na území Sovětského svazu, v britské Palestině a později v Jugoslávii. Vyznač v mapě čtyři zmiňované oblasti.

S odvodem do řad armády se ženy musely plně přizpůsobit vojenskému životu. Minimálně zpočátku pro ně ve výcviku platila stejná pravidla jako pro muže. I přes jejich nižší fyzickou zdatnost dokázaly s muži v mnohém držet krok a čas od času je svým výkonem i předčily.

S jakými překážkami se ženy v rámci výcviku mohly potýkat?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A	K	Ř	A	H	C	U	K
K	A	I	K	R	Š	Á	O
Ř	N	D	R	A	P	V	M
Á	E	I	E	D	E	O	I
V	L	Č	P	I	R	Č	S
A	D	K	J	S	K	J	A
R	A	A	A	T	O	E	Ř
P	R	V	N	K	Á	R	K
O	P	Í	S	A	Ř	K	A

Funkce, ve kterých ženy během války působily, byly různé.

V osmisměrce najdi všechny níže uvedené. Z tajenky zjistíš příjmení jedné z prvních československých důstojnic.

Komisařka
Krejčová
Kuchařka
Opravařka
Pradlena

Písařka
Radistka
Snajperka
Řidička

Tajenka: Dolores

Zranění se během války nevyhýbala ani ženám, zvláště těm v jednotkách na východní frontě. Mezi nejčastější patřily zhmožděny, střepinová a střelná zranění, popáleniny, ohluchnutí, ztráty končetin. Některé z žen se konce války bohužel nedožily.

S pomocí obvazu si zkus ošetřit zranění hlavy jako na obrázku.

Během služby ve vojenských jednotkách obdržela řada žen československá, britská, sovětská nebo francouzská vyznamenání. Ta potvrzovala jejich vojenské i odborné kvality, kterých za války dosáhly.

S pomocí mobilu a internetu najdi název vyznamenání z obrázku.

.....

Působení nejenom československých žen ve vojenských jednotkách a válečném průmyslu v období 2. světové války silně přispělo k posílení vnímání žen a všeobecně posílilo jejich emancipaci. Schopností a ochotou sloužit v čase do té doby největšího válečného konfliktu po boků mužů, či se jinak podílet na boji proti bezpráví, ženy jasně vyslaly zprávu tehdejší společnosti. Pro československou armádu představovala válečná služba žen důležitý milník, kterým byla započata tradice jejich služby v ozbrojených složkách trvajících dodnes.

Františka Plamínková jméno mé.
Celý život jsem bojovala za práva žen.

* 5. února 1875 v Praze
† 30. června 1942 na Kobyliškém střelnici

Já jsem Helena Petránková
a jako zdravotnice jsem se
účastnila bojů v občanské válce
ve Španělsku.

* 9. dubna 1904 v Rožumberoku
† 21. srpna 1968 v Praze

Vojín Marie Ljalková! Jsem jedna
ze dvou československých
snajperek.

Já se jmenuji Marie Kovárníková
a se svou sestrou Ludmilou jsme
pomáhaly československým
parašutistům z Anglie.

* 3. prosince 1920 v obci Horodenka
† 7. listopadu 2011 v Brně

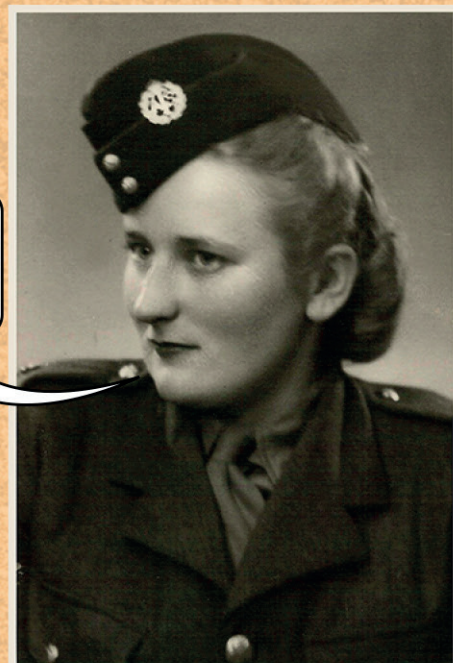
* 16. února 1914 ve vsi Ohrazenice
† 24. říjen 1942 v Mauthausenu

Jmenuji se Jiřina Hrubanová
a jako řidička jsem sloužila
na Blízkém východě

Mé jméno je Edith Weitzenová.
Narodila jsem se do německé
rodiny, ale srdcem jsem byla
vždycky Čechoslovačkou!
Za války jsem sloužila
u Královského letectva.

* 7. května 1924 v Drážďanech
† 29. září 2011 v Liberci

* 14. června 1923 v obci Záhorská Ves
† 29. srpna 1992 v Jablonci nad Nisou